

Uchwała Nr IV/31/2010
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 30 grudnia 2010 r.

*w sprawie: Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza
na lata 2011 - 2014.*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r., Nr 142 poz. 1591 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., (tekst jednolity: Dz. U. Nr 179 poz. 1485 z dnia 19 września 2005 r., z późn. zm.) Rada Miasta Nowego Sącza na wniosek Prezydenta Miasta uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza na lata 2011 - 2014 w brzmieniu jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wydatki na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza na lata 2011 - 2014 określa każdego roku uchwała budżetowa Miasta Nowego Sącza.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Nowego Sącza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
(-) *Jerzy Wituszyński*

**Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Nowego Sącza
na lata 2011 - 2014**

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza został opracowany w oparciu o:

1. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29 lipca 2005 r., (Dz. U. Nr 179 poz. 1485 z późn. zmianami);
2. Ustawę z dn. 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175 poz. 1362 z późn. zmianami);
3. Ustawa z dn. 13 czerwca 2003 r., o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122 poz. 1143 z późn. zmianami).

I. Wstęp

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Stanowi poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj.: HIV, zakażenia wirusem żółtaczką HBV, HCV, gruźlicy i innych.

Konsumenci narkotyków - osoby uzależnione, użytkownicy problemowi eksperymentujący, charakteryzują się wysokim ryzykiem zgonu, często nieadekwatnym do wieku.

Narkomania wiąże się również z innymi problemami społecznymi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność, przemoc, inne uzależnienia.

Plan Działania Unii Europejskiej wobec Narkotyków zakłada:

1. Znaczące zredukowanie poziomu spożycia narkotyków i zmniejszenie liczby nowych konsumentów, zwłaszcza wśród młodzieży do lat 18,
2. Znaczące zmniejszenie szkód zdrowotnych, w tym umieralności oraz zakażeń HIV, zapaleń wątroby typu B i C,
3. Znaczące zwiększenie liczby skutecznie leczonych,
4. Zmniejszenie przestępczości związanej z narkotykami,
5. Ograniczenie procederu (...) nielegalnego obrotu prekursorami.

W Polsce, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., podstawę do działań, dot. przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia. Program ten zakłada cel ogólny: **ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.**

Ustawa przedstawia również zadania własne gminy realizowane w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, tj.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II. Ocena sytuacji związanej z używaniem narkotyków w Nowym Sączu

Na podstawie badań przeprowadzonych przez pana Jerzego W. Pileckiego na zlecenie Urzędu Miasta Nowego Sącza (maj 2010) poznać możemy sytuację związaną z zagrożeniem narkomanii wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W badaniach koncentrowano uwagę na opiniach młodzieży o tym problemie, ocenie zjawiska i zagrożeniach z tym związanych, opiniach o tzw. szkodliwych i nieszkodliwych substancjach, środkach oraz powszechności występowania zjawiska.

Pozytywnym zjawiskiem jest to, że w ogólnych wynikach badań młodzież nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych ma zdecydowanie negatywną opinię o podejmowaniu prób brania narkotyków, traktując je jako zjawisko niebezpieczne i zdecydowanie je potępia. Opinie taką wyraziło 62,23% uczniów, 23,% jednak ma obojętny stosunek do problemu narkomanii (jest mi to obojętne, każdy robi tak jak uważa).

Czy branie narkotyków, środków odurzających w Twojej opinii to:

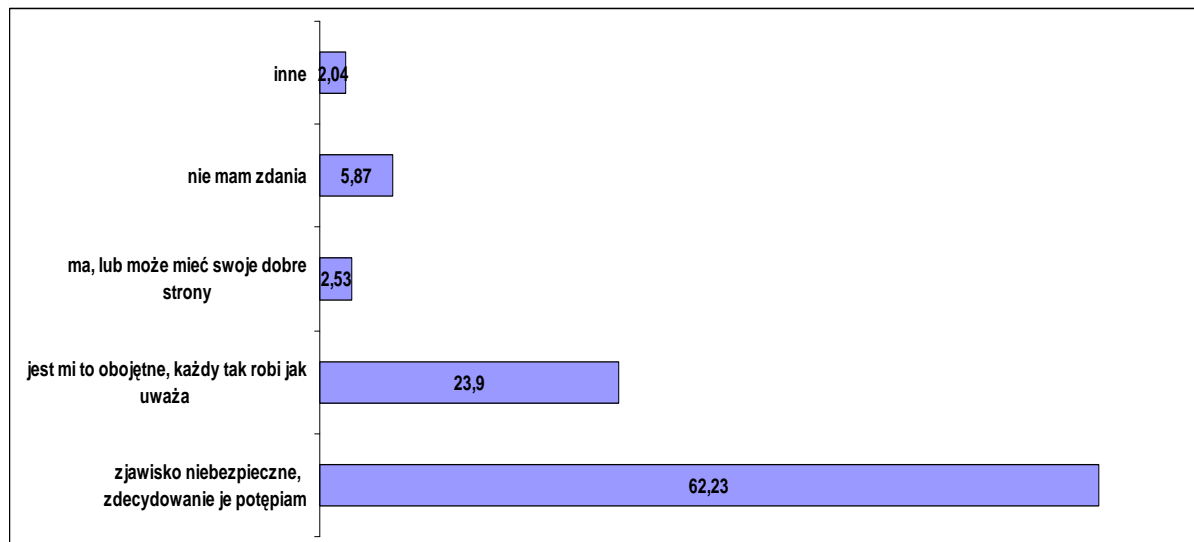

Tabela nr 1. Badania ankietowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Nowym Sączu, 2010 r. (% ankietowanych)

Większość ankietowanej młodzieży uważa, że wszystkie narkotyki są jednakowo niebezpieczne - 37,19%, jednak 26,75% uważa, iż są narkotyki, które szkodzą bardziej i takie, które szkodzą mniej, wskazując na marihuanę, lecz daje to również wskazówkę dotyczącą zagrożeń związanych z dopalaczami.

- **16,39%** udzieliło jednoznacznej odpowiedzi twierdzącej na pytanie dotyczące możliwości zakupu narkotyków w szkole lub najbliższym otoczeniu.
- **19,58%** uczniów (co piąty ankietowany) zna osoby, które sprzedają narkotyk - częściej potwierdzały taką znajomość dziewczęta niż chłopcy.
- **13,46%** uczniów nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych twierdzi, że byli namawiani przez rówieśników do spróbowania narkotyków.
- **12,4 %** uczniów przyznaje się do próbowania narkotyków lub środków odurzających.

Przeprowadzane badania stwierdziły, że dziewczęta na przestrzeni ostatnich lat zbliżają się do chłopców w zachowaniach związanych z próbami brania narkotyków (podobnie dotyczy to przemocy i alkoholu).

Znam osoby, które sprzedają narkotyki:

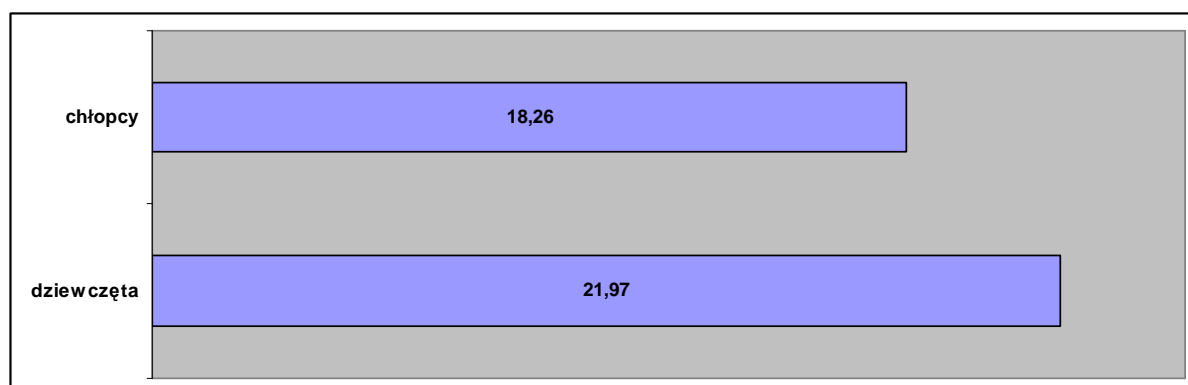

Tabela nr 2. Badania ankietowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Nowym Sączu, 2010 r. (% ankietowanych)

Wyodrębniona grupa uczniów szkół ponadgimnazjalnych (ok. 12,4%) mająca kontakt z narkotykami, znajduje jednocześnie dużo dobrych stron w picciu piwa, wina, a także wódki. Spośród tych uczniów 36,18% stwierdziło, że pije alkohol, co najmniej raz w tygodniu lub częściej. Uczniowie mający kontakt z narkotykami to w większości chłopcy (2/3 respondentów), w 45% są to uczniowie liceum ogólnokształcącego. Zdecydowana większość, bo 40,95% uczniów wyraziło opinie, że zjawisko brania narkotyków będzie wzrastało. Tylko 6,69 uważa, że będzie się zmniejszało.

Jak Twoim zdaniem będzie się rozwijać zjawisko narkomanii (próbowanie, branie narkotyków):

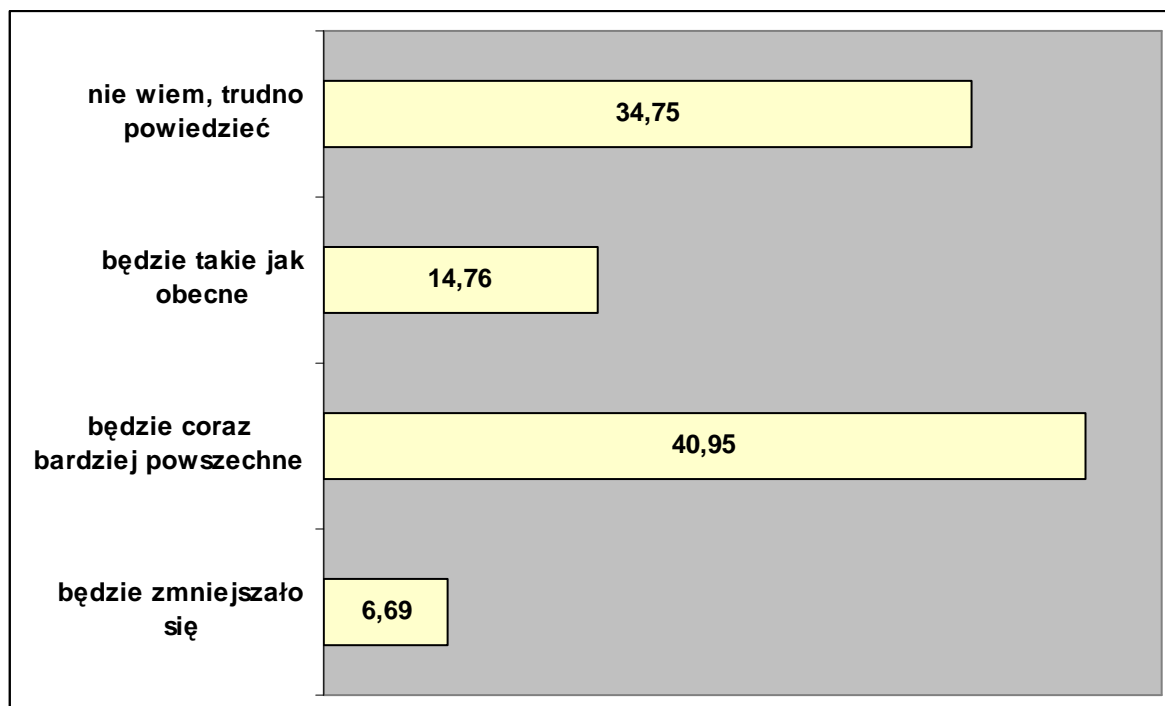

Tabela nr 3. Badania ankietowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Nowym Sączu, 2010 r. (% ankietowanych)

Jednak w porównaniu z badaniami przeprowadzonymi w 2005 roku stwierdzić można, że zjawisko zagrożenia narkomania na terenie Miasta Nowego Sącza nie rozprzestrzenia się, przeciwnie, zauważa się niewielką tendencję malejącą.

W 2009 r., Biuro Badań Społecznych Obserwator przeprowadziło badania wybranych grup społecznych Miasta Nowego Sącza. Badania dotyczyły również stosunku do środków narkotycznych oraz stosowania narkotyków wśród młodzieży nowosądeckiej w wieku od 15 do 25 lat. Badania objęły grupę gimnazjalistów, uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów oraz młodzież nie kontynuującą nauki.

Znajomość takich środków jak: kokaina, haszysz czy amfetamina jest prawie zupełna we wszystkich badanych grupach młodzieży. W grupie badanych studentów zaobserwowano

wyższą niż w przypadku pozostałych dwóch grup znajomość takich substancji jak: kleje, rozpuszczalniki i inne substancje wziewne.

Co trzeci badany reprezentant młodzieży w wieku od 15 do 25 lat próbował już, któregoś z narkotyków. Niestety są to osoby młode w wieku 15-17 lat oraz studenci. Najniższy odsetek próbujących narkotyki jest w grupie nie kontynuującej nauki (17%).

Stosowanie narkotyków:

Czy próbowałeś kiedykolwiek któregoś z narkotyków	Uczniowie	Studenci	Młodzież nie kontynuująca nauki	Ogółem
Nie	63%	69%	83,3%	67,2%
Tak	37%	31%	16,7%	32,8%
Ogółem	100%	100%	100%	100%

Tabela nr 4. Badania wybranych grup społecznych miasta Nowego Sącza BBS Obserwator 2009 r.

Najpopularniejsze środki odurzające wśród badanej młodzieży to środki przeciwbólowe oraz marihuana. Prawie 60% badanej młodzieży przyznało się, że w czasie ostatniego miesiąca używali przynajmniej raz - do pięciu razy takich substancji.

III. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2014

CEL GŁÓWNY:

SPADEK LICZBY OSÓB SIĘGAJACYCH PO NARKOTYKI W NOWYM SĄCZU

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Wzrost świadomości dotyczącej skutków używania narkotyków poprzez szerszą edukację.
2. Poszerzenie oferty spędzenia wolnego czasu dla młodzieży.
3. Wzmocnienie więzi rodzinnych.
4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz pomoc dla rodzin osób uzależnionych.

IV. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej, Wydział Edukacji i inne wydziały Urzędu Miasta Nowego Sącza,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Placówki Oświatowe,
4. Małopolski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień,

5. Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR,
6. Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne,
7. Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
8. Organizacje pozarządowe i inne jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego,
9. Parafie, Caritas,
10. Policja, Straż Miejska,
11. Zarządy osiedli,
12. Inne podmioty, którym zlecane są zadania GPPN.

V. Źródła finansowania:

1. Środki finansowe budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Środki budżetu państwa.
3. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia.
4. Środki własne organizacji pozarządowych.
5. Nieodpłatna praca wolontariuszy w ramach realizacji niektórych zadań GPPN.

Plan wydatków na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii stanowi załącznik do Uchwały Budżetowej Miasta Nowego Sącza na rok 2011.

VI. Realizacja celów szczegółowych

1. Wzrost świadomości i poprawa stanu wiedzy dotyczącej skutków używania narkotyków.

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
1.1. Monitorowanie problemów narkomanii wśród mieszkańców Miasta, zwłaszcza uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.	- organizacje pozarządowe - placówki oświatowe, - Monar, psycholodzy, trenerzy, - organizacje zajmujące się terapią osób uzależnionych, SOIK, - Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii.	- liczba uczniów objętych programem, - liczba rodziców objętych programem, - liczba placówek realizujących
Działania: - monitorowanie danych z jednostek prowadzących terapie i oferujących pomoc osobom z problemem narkomanii, - badania ankietowe.		

1.2. Przeprowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych, skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i 6 kl. szkół podstawowych oraz ich rodziców.		programy.
Działania: - realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do uczniów oraz rodziców, - realizacja programów z zakresu profilaktyki szkolnej, - wspieranie programów i warsztatów uczących asertywnego odmawiania, - realizacja pozalekcyjnych programów profilaktycznych.		
1.3. Profilaktyka i edukacja skierowana do środowiska studenckiego.	- szkoły wyższe na terenie Miasta, - specjaliści ds. uzależnień od narkotyków, - psychologowie / trenerzy.	- ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników, - ankiety ewaluacyjne.
Działania: - warsztaty dla studentów, kształtujące umiejętności interpersonalne, uczące redukcji stresu, bez użycia środków psychoaktywnych.	- specjaliści / trenerzy, placówki oświatowe, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.	- ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników.
1.4. Specjalistyczna edukacja środowiska pedagogicznego.	- specjaliści, instytucje, organizacje pozarządowe, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.	- ilość kampanii, - ilość dystrybuowanych materiałów edukacyjnych.
Działania: - warsztaty dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i szkolnych zespołów ds. profilaktyki.	- udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych nt. ryzyka i stosowania substancji psychoaktywnych.	

2. Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
2.1. Poszerzenie zakresu działań wolontariatu Działania: - poszerzenie oferty współpracy, dla grup wolontariatu ze strony instytucji, które mogą wesprzeć swą działalność poprzez pracę wolontariatu, - promocja wolontariatu w środowisku studenckim.	- organizacje pozarządowe prowadzące wolontariat młodzieżowy, - placówki oświatowe, - specjaliści, - świetlice środowiskowe, - instytucje współpracujące z wolontariatem.	- liczba wolontariuszy, - ilość grup młodzieżowych liderów środowiskowych, - liczba instytucji współpracujących z wolontariatem.
2.2. Podnoszenie wartości merytorycznej świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych na terenie miasta Działania: - wypracowanie atrakcyjnej oferty prowadzonych zajęć i realizacji programów profilaktycznych, w tym programu promocji	- pracownicy Zespołu Świetlic Środowiskowych, - pedagodzy, psychologowie, - poradnia psychologiczno-pedagogiczna, - organizacje pozarządowe.	- ilość świetlic, - ilość uczestników zajęć, - jakość oferty skierowanej do dzieci i młodzieży.

zdrowego stylu życia z elementami przeciwdziałania narkomanii, - przeszkolenie pracowników świetlic w zakresie pierwszego kontaktu oraz nowatorskiego prowadzenia zajęć.		
2.3. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Działania: - organizacja akcji pn.: „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne Ferie”, zapewniających możliwość wypoczynku dla dzieci, które z przyczyn rodzinnych i materialnych nie mają w okresie ferii i wakacji zapewnionego wypoczynku.	- jednostki kultury, sportu i oświaty, - Komenda Miejska Policji, - Zarządy Osiedli.	- ilość zajęć, - ilość wyjazdów, - ilość uczestników.

3. Wzmocnienie więzi rodzinnych

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
3.1. Wsparcie rodzin w podniesieniu poziomu umiejętności wychowawczych Działania: - szkoła dla rodziców-realizacja programu, - warsztaty dla rodziców i wychowawców, - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych wśród rodziców.	- poradnia psychologiczno-pedagogiczna, - szkoły, - organizacje pozarządowe.	- ilość zajęć, - ilość osób uczestniczących w zajęciach, - ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników.
3.2. Integracja rodzin Działania: - festyny rodzinne, sądecki turniej rodzin.	- parafie, - organizacje pozarządowe, - miejskie jednostki kultury.	- liczba zorganizowanych imprez, - liczba uczestników.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz pomoc dla rodzin osób uzależnionych

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
4.1. Wsparcie dla podmiotów realizujących zadania terapii i porad dla osób uzależnionych od narkotyków. Działania: - ujęcie zadań dotyczących terapii osób uzależnionych w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych i przekazanie dotacji po rozstrzygnięciu konkursu, - wsparcie dla Poradni Dzieci i Młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych przy Małopolskim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu, - realizacja programu „Koleżeńska interwencja”, - współpraca w zakresie integracji społecznej i reintegracji zawodowej osób po odbytej terapii	- wszystkie instytucje zajmujące się w/w problemem. - MOPiTU, Monar, - Centrum Integracji Społecznej - STOPIL, - MOPS.	- ilość jednostek podejmujących działania terapeutyczne, - ilość osób poddających się terapii, - ilość osób po odbytej terapii, uczestniczących w zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej Centrum Integracji

w ramach działalności Centrum Integracji Społecznej.		Społecznej, - ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia, - ilość osób, którym, udzielono porad prawnych i inne, - ilość osób objętych pomocą społeczną.
4.2. Udzielenie wsparcia dla rodzin osób uzależnionych:		
- utworzenie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych, - poradnictwo prawne, - wsparcie pracowników socjalnych oraz psychologów. 4.3. Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej z wykorzystaniem, pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.		

Instytucje działające w obszarze zapobiegania problemom narkomanii w Nowym Sączu, które mogą przyczynić się do zwiększenia dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków oraz udzielić wsparcia rodzinom osób uzależnionych:

Małopolski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu,

Poradnia MONAR,

Poradnia ARKA,

Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu,

Komenda Miejska Policji,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

Centrum Integracji Społecznej - STOPIL,

Urząd Miasta Nowego Sącza - Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej,

Wydział Edukacji,

Sąd, kuratorzy sądowi,

Organizacje pozarządowe,

Parafie.

Przewodniczący Rady Miasta
(-) *Jerzy Wituszyński*